

بررسی ظرفیت سازمان‌های بین‌المللی پلیسی در پیشگیری از جرم و جنایت: با تأکید بر سازمان‌های اینترپل و یوروپل

تاریخ دریافت: ۹۹/۳/۱۳

تاریخ پذیرش: ۹۹/۷/۸

نوع مقاله: پژوهشی

سیدعلی منوری^۱

تیمور سرابی^۲

عاطفه جوج^۳

چکیده

زمینه و هدف: گسترش جرائم سازمان‌یافته با پیشرفت سیستم‌های حمل‌ونقل و تسهیل جرائم فراملی با بهره‌گیری از اینترنت، از جمله پیامدهای عصر ارتباطات است که مقابله با جرم را دشوارتر از گذشته می‌نماید. بنابراین، همکاری متقابل دولت‌ها در زمینه برقراری امنیت عمومی با توجه به شرایط فعلی ضروری می‌نماید. مجریان قانون و برقرارکنندگان امنیت کشورها به این نکته دست یافتند که راهبردهای سنتی کنترل جرم و استراتژی‌های سرکوب اثرگذاری زیادی در رفع مشکلات نخواهد داشت و بیش از کنترل جرم، باید به پیشگیری از وقوع آن پرداخت. این مسئله زمینه شکل‌گیری تحقیق فعلی است. بررسی توافق‌نامه‌های همکاری میان سازمان‌های بین‌المللی پلیس و کشورهای مختلف و امکان بالقوه انجام فعالیت‌های پیشگیرانه در عملکرد آن‌ها از اهداف اصلی این مقاله است. **روش:** این مقاله با ارجاع به اسناد و فیش‌نویسی، از نوع توصیفی-تحلیلی و با استفاده از منابع کتابخانه‌ای انجام شده است.

یافته‌ها و نتایج: سازمان پلیس جنایی بین‌المللی (اینترپل) به‌عنوان مهم‌ترین نهاد بین‌المللی پس از سازمان ملل و پلیس جنایی اتحادیه اروپا (یوروپل) از نهادهای بین‌المللی اثرگذار در حوزه همکاری‌های نیروهای پلیس هستند. این سازمان‌ها در چارچوب اهداف اساسنامه خود که در مجمع عمومی این سازمان‌ها به تصویب رسیده است، در راستای جلوگیری از بروز جرم دست به ارائه آموزش‌های فنی و پشتیبانی اطلاعاتی و عملیاتی در کشورهای عضو زده‌اند. این هدف با انعقاد تفاهم‌نامه‌هایی بین‌المللی که طی آن این سازمان‌ها موظف به اعزام نیرو به کشورهای عضو و همچنین برگزاری کارگاه‌های آموزشی شدند، صورت می‌گیرد. همچنین تولید و انتشار محتواهای آموزشی به جوامع نسبت به وجود جرائم، آگاهی عمومی نسبت به انواع جرائم موجود را افزایش می‌دهند. مقاله حاضر به ظرفیت‌های سازمانی موجود در اینترپل و یوروپل در پیشگیری از وقوع جرم و جنایت می‌پردازد.

کلیدواژه‌ها: پیشگیری از جرم، اینترپل، یوروپل، امنیت.

۱. استادیار گروه روابط بین‌الملل دانشگاه خوارزمی تهران، s.a.monavari@gmail.com

۲. کارشناس ارشد علوم سیاسی دانشگاه رازی، sarabi.teymur1367@gmail.com

۳. کارشناس ارشد حقوق بین‌الملل دانشگاه علامه طباطبایی، Atefejooj@gmail.com

مقدمه

امنیت به وضعیتی اشاره دارد که با عدم حضور تهدیدها و ترس‌ها، آرامش و اطمینان خاطر نسبی برای افراد به وجود آید. آنچه ممکن است باعث ترس شده و آرامش افراد را مختل سازد، صلح و امنیت را از بین برده و جامعه را دچار ناامنی می‌کند. (زارع و دانش، ۱۳۹۵: ۴۲) یکی از عواملی که امنیت بشر را تهدید می‌کند، وقوع جرم است. وقوع جرم یکی از عوامل تهدیدآمیزی است که با نقض اصول و ارزش‌های انسانی، صلح میان نوع بشر را به مخاطره می‌اندازد. همهٔ جوامع بشری کم‌وبیش با جرائم سروکار دارند و هیچ کشوری نیست که جرم در آن وجود نداشته باشد. اکثر کشورها در مواجهه با مجرمین، از دادگاه، زندان و مراکز اصلاح و تربیت استفاده می‌کنند. طبق داده‌های سازمان ملل^۱، عموم مجرمین مردان جوان و بالغ هستند و سرقت رایج‌ترین جرمی است که مجرمان انجام می‌دهند و قتل از موارد نادر به حساب می‌آید^۲ (مونی، ۲۰۱۱: ۱۴۴).

عصر ارتباطات منجر به گسترش ابعاد جرائم در سطوح فراملی شده است و مجرمان با بهره‌گیری از فناوری‌های جدید، حرفه‌ای‌تر و سازمان‌یافته عمل می‌کنند و این مسئله مبارزه با جرائم را فراتر از توان و ظرفیت دولت‌ها کرده است. لذا دولت‌ها به‌سوی تعامل و همکاری‌های چندجانبه با دولت‌های دیگر و سازمان‌های بین‌المللی سوق پیدا کرده‌اند (لیک و مورگان، ۱۳۸۱: ۱۹۱). تلاش برای دستیابی به صلح و امنیت به‌عنوان هدف دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی^۳، تنها با همکاری دولت‌ها در زمینهٔ مبارزه با پدیدهٔ مجرمانه و مهار آن در سطح جامعه جهانی امکان‌پذیر است. هر چند تجربه نشان داده است که بسیاری از عواملی

1. https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/statistics/crime/ccpj/World_crime_trends_emerging_issues_E

۲. وینسلو و ژانگ (۲۰۰۸: ۳۰-۳۲) یک پایگاه داده جهانی جرم از داده‌های سازمان ملل ایجاد کردند. براساس این داده‌ها جرم را به دو دستهٔ جرم خشونت‌آمیز و جرم علیه اموال طبقه‌بندی کردند. جرایم خشونت‌آمیز شامل قتل، تجاوز، سرقت و ضرب و شتم شدید است. کشورهایی همچون سوئد، استرالیا و نامیبی در صدر جدول این خشونت‌ها قرار دارند. جرایم علیه اموال شامل سرقت خودرو، تصرف مال غیر و دزدی است. (مونی، ۲۰۱۱: ۱۱۱)

۳. براساس مادهٔ یک منشور سازمان ملل هدف ملل متحد حفظ صلح و امنیت بین‌المللی است. بدین منظور این سازمان به دنبال اقدامات دسته‌جمعی مؤثر برای جلوگیری و برطرف کردن تهدیدات علیه صلح و متوقف ساختن هرگونه عمل تجاوز یا سایر کارهای ناقض صلح و فراهم آوردن موجبات حل و فصل اختلافات بین‌المللی یا وضعیت‌هایی که ممکن است منجر به نقض صلح گردد با وسایل مسالمت‌آمیز و بر طبق اصول عدالت و حقوق بین‌الملل، است.

که منجر به وقوع جرم می‌شوند، با مداخله در مراحل اولیه قابل پیشگیری هستند. بنابراین، نظام‌های سیاست جنایی، پیشگیری از وقوع جرم را مناسب‌ترین شیوه مبارزه با آن می‌دانند. تلاش بین‌المللی برای پیشگیری و کنترل جرم نیازمند سازمان‌هایی با شخصیت حقوقی^۱ است که توان انجام کار در حیطه بین‌الملل را داشته باشند (ایازی، ۱۳۹۰: ۳۱-۳۵). اساساً فلسفه وجودی سازمان‌های بین‌المللی این است که چون کشورها خود قادر نیستند یک سلسله از امور را رأساً به انجام برسانند، با توافق یکدیگر، سازمان‌های بین‌المللی را تأسیس و بخشی از اختیارات و صلاحیت‌های خود را به آن‌ها تفویض می‌کنند تا به جای آن‌ها اعمال صلاحیت کنند و به فعالیت بپردازند. از آنجایی که این سازمان‌ها صلاحیت‌های خود را از کشورها کسب می‌کنند، اگرچه اختیارات و صلاحیت‌های کسب‌شده محدود و مشخص است، اما از سنخ همان صلاحیت‌هایی است که دولت‌ها واجد آن هستند و بالمآل باید بتوانند طرح دعوی کرده یا طرف دعوی قرار گیرند (اردبیلی، ۱۳۸۲: ۸۱). در پژوهش حاضر سعی بر آن است که ظرفیت‌های سازمان‌های بین‌المللی پلیسی در توسعه فعالیت‌های پیشگیرانه و مبارزه با جرائم در سطح بین‌الملل مورد واکاوی قرار گیرد. از جمله ظرفیت‌های موجود در فعالیت‌های این سازمان‌ها می‌توان به ظرفیت دیپلماسی و انعقاد توافق‌نامه‌ها، همکاری و انجام عملیات مشترک، آموزش، ظرفیت سامانه‌ای و فناوریانه و استفاده از ابزارهای ارتباطی مشترک و ظرفیت راهبردی (جوادی نیاکانی و دیگران، ۱۳۹۸) است. در این مقاله، تعامل سازمان‌های پلیسی اینترپل و یوروپل با کشورهای عضو در قالب توافق‌نامه‌ها مدنظر است.

پیشگیری از جرم و جنایت و لزوم گسترش اقدامات پیشگیرانه: پیشگیری، مجموعه شیوه‌هایی است که به‌طور خاص برای جلوگیری از جرم یا تحدید آن به کار می‌رود و به‌طور ساده‌تر، پیشگیری عبارت است از عدم وقوع جرم. عموماً، در وقوع جرم، وجود سه عنصر بزهکار، شرایط محیطی و بزه‌دیده قابل تصور است. مبارزه با مجرمین در عمل غیر ممکن است؛ زیرا همه مجرمین بالقوه شناخته‌شده نیستند تا میل و انگیزه آن‌ها برای ارتکاب جرم قابل سرکوبی باشد. در مورد ابزارهای ارتکاب جرم ممنوع کردن همه آن‌ها غیر ممکن است. به این

۱. شخص حقوقی قابلیت برخورداری از حقوق را دارد، تکالیف قانونی بر عهده می‌گیرد، اعمال حقوقی انجام می‌دهد، اقامه دعوا می‌کند، تحت تعقیب قرار می‌گیرد و مسئول اعمال خود شناخته می‌شود.

ترتیب تنها راه مبارزه، تقلیل موقعیت‌های ارتکاب جرم برای مجرمین است. همچنین، در زمینه پیشگیری غیر کیفری می‌توان با کاهش یا حذف عوامل جرم‌زای محیطی و فردی، به‌طور مستقیم از مجرم شدن افراد پیشگیری نمود. بنابراین، کلیه تدابیر پیشگیری برای ارتکاب جرم می‌بایست به عنوان سیاست جنایی یک دولت مطرح باشد و برای رسیدن به این هدف نیز دولت می‌تواند از همیاری و مشارکت گسترده مردم، بهره‌مند شود. به‌طور خاص، اگر نظریه فعالیت‌های روزمره مدنظر قرار گیرد، گروه‌های در معرض خطر بزهکاری مورد توجه قرار می‌گیرند و تدابیری ویژه برای این گروه‌ها اندیشیده می‌شود، مانند تدابیر حمایتی از کودکان بی‌سرپرست یا بدسرپرست، کودکان خیابانی و غیره. این تدابیر در مورد گروه‌های اجتماعی محلی و محدود صورت می‌گیرد، مانند قانون‌گذاری برای فرزندخواندگی (گسن، ۱۳۷۰: ۱۳۵). این فعالیت‌ها تحت عنوان پیشگیری اجتماعی از جرم است که با هدف جلوگیری از مجرم شدن اعضای جامعه، اقدام‌های فرهنگی، آموزشی، اقتصادی و محیطی را پیشنهاد می‌کند. پیشگیری اجتماعی^۱ (غیر کیفری)، بهترین گونه پیشگیری محسوب می‌شود؛ از این جهت که سعی دارد با شناسایی عوامل شخصی و محیطی جرم، زمینه‌های بزهکاری و بزهکار شدن انسان را به صورت ریشه‌ای از بین ببرد (کلارک و اک، ۱۳۸۸: ۱۱؛ شیر، ۱۳۸۶: ۱۸-).

۱. پیشگیری اجتماعی تدابیری است که به‌منظور بهبود شرایط زندگی افراد جامعه، سالم‌سازی محیط اجتماعی و پیشگیری از بزهکاری صورت می‌گیرد. این نوع پیشگیری با تأمین حقوق اجتماعی و فرهنگی مردم در سطح جامعه محقق می‌شود و بر فرآیند شکل‌گیری شخصیت فرد یا پیرامون او تأثیر گذار است (تقی‌پور، ۱۳۹۸: ۲). تأسیس مکان‌های تفریحی و پارک‌ها برای تفریح، تأسیس مراکز آموزشی، پرورشی و فرهنگی، ایجاد درآمدزایی و اشتغال‌زایی در محله‌ها، تشکیل پلیس محلی (عباچی، ۱۳۸۳: ۶۱ و ۶۳)، گسترش تجهیزات و تدابیری چون باشگاه‌های ورزشی جوانان و پروژه‌های مبتنی بر فعالیت‌ها در جهت منصرف کردن مجرمان بالفعل و بالقوه از خطاهای آینده (هیوز، ۱۳۸۰: ۳۰) از مصادیق این نوع پیشگیری است. هدف دیگر در پیشگیری اجتماعی، هماهنگ‌سازی اعضای جامعه با قواعد اجتماعی بوده و محور اقدامات این پیشگیری نیز «فرد» است. به بیان دیگر، پیشگیری اجتماعی همانند پیشگیری کیفری، مجرم‌مدار و فردمدار است و از طریق آموزش، ترغیب و تنبیه درصدد آن است تا معیار شناخت اعمال خوب و بد را به فرد القا کند و قدرت ارزشیابی عملکرد خویش را به او بدهد. نکته اساسی در این مدل از پیشگیری عبارت است از تخصص، اندیشه و تلاش مضاعف؛ زیرا به دلیل گستردگی و پیچیدگی موضوع ممکن است با وجود سرمایه‌گذاری‌های هنگفت و کلان، نتیجه موردنظر در کاهش جرم حاصل نشود. پیروان این نوع پیشگیری بر این عقیده‌اند که از طریق شناخت علل ارتکاب جرم اعم از فردی و اجتماعی و برطرف کردن آن‌ها با انجام اصلاحات فردی و اجتماعی مثل درمان بیماری‌ها و نارسایی‌های جسمی و روحی و بالا بردن ارزش‌های اجتماعی و تقویت نهادهای اجتماعی و تعالی فرصت‌های اقتصادی، تحصیلی، تفریحی، مسکن و غیره می‌توان از تمایلات مجرمانه در افراد جلوگیری کرد (بیات و همکاران، ۱۳۸۷: ۴۷ و ۴۸).

۱۹). تجربه نیز مؤید این مسئله است که رویکردها و روش‌های سنتی مبارزه با جرم و کنترل آن، از جمله اعمال مجازات‌های کیفری یا اصلاح بزهکاران نتیجه مؤثری در بر نداشته است. به‌طور کلی، نهادهای عدالت کیفری غالباً پس از وقوع جرم نمی‌توانند آن‌گونه که باید و شاید، آن را مدیریت کنند و پاسخگوی آن باشند (ریاحی، ۱۳۸۶: ۱۵۴).

امروزه در سطح داخلی، دولت‌ها کمیسیون، کمیته یا شورای خاصی را به‌عنوان متولی و مسئول پیشگیری از بزهکاری ایجاد کرده، مدیریت آن را به وزارت کشور (مثلاً در انگلستان) یا به وزارت دادگستری (مثلاً در نروژ و دانمارک) یا به‌طور مشترک به دو وزارتخانه کشور و دادگستری (مثلاً در هلند) یا به‌صورت مدیریت مشترک به نمایندگان جمعی از وزارتخانه‌ها (مثلاً در فرانسه) یا مستقیماً به سازمان پلیس (مثلاً در قبرس) محول می‌کنند یا بعضی کشورها نهاد مستقلی را برای اداره و هدایت امر پیشگیری ایجاد می‌کنند. همین‌طور، برآوردها و تحقیقات انجام‌شده دلالت بر آن دارد که در عرصه بین‌المللی نیز پیشگیری از وقوع درگیری‌ها از هر نظر به سود جامعه بین‌المللی است. هر چند باید این مسئله را مدنظر قرار داد که رویکردهای پیشگیری از جرم با توجه به فعالیت‌های محلی در جوامع مختلف تفاوت دارد. برای مثال برخی از رویکردهایی که در جوامع غربی امتحان شده‌اند و نتایج مثبتی داشته‌اند، با ورود به جوامع در حال توسعه با مشکل داشتن مشروعیت مواجه می‌شوند؛ برای نمونه نیروهای پلیس با بازنمایی نکردن علایق شهروندان، دچار بحران مشروعیت می‌شوند (گرن، ۲۰۱۵: ۴).

سازمان اینترپل: سازمان بین‌المللی پلیس جنایی^۱ موسوم به اینترپل یکی از سازمان‌های بین‌المللی^۲ است که در سال ۱۹۲۳ جهت همکاری متقابل کشورها به‌منظور مبارزه با جرائم بین‌المللی و برقراری نظم و امنیت عمومی در محدوده قوانین ملی و اعلامیه جهانی حقوق بشر شکل گرفته است. این سازمان با ایجاد یک شبکه بین‌المللی بین پلیس‌های کشورهای

1. International Criminal Police Organization (ICPO)

۲. در طول دهه ۱۹۴۰، اینترپل درصدد ایجاد روابط نزدیک‌تر و رسمی‌تر با سازمان ملل به‌عنوان بخشی از فشارهای کلی خود برای افزایش دید و مشروعیت سازمان بود. بنابراین، به‌عنوان سازمانی غیردولتی به سازمان ملل متحد برای مشورت مشورت کرد. این درخواست ابتدا رد شد، اما متعاقباً توسط سازمان ملل پذیرفته شد. در سال ۱۹۷۱، به محض درخواست اینترپل به سازمان ملل متحد به‌عنوان یک سازمان بین‌دولتی شناخته شد، سازمان ملل «اینترپل» را به یک سازمان بین‌دولتی ارتقا داد.

عضو، امکان همکاری و تبادل اطلاعات بین آن‌ها را فراهم کرده است. اینترپل در واقع «نقطه پیوند شبکه‌ای از نیروهای پلیس ملی ۱۹۴ کشور^۱» است، نیروهایی که هر کدام جداگانه در حوزه کشور خود عمل می‌کنند. بنابراین، اینترپل تنها یک محل تبادل اطلاعات است و این سازمان صلاحیت دستگیری یا زندانی کردن کسی را ندارد و برای چنین فعالیت‌هایی باید از طریق پلیس محلی کشورها اقدام کند. این سازمان دارای یک اساس‌نامه و آئین‌نامه پیچیده است که براساس آن نمی‌تواند «فعالیتی با ماهیت سیاسی، نظامی، مذهبی یا نژادی^۲» داشته باشد (گالاس، ۱۹۸۱: ۱۸۷). اعضای آن شامل نیروهای پلیس جنایی وابسته است. هدف این سازمان افزایش همکاری صاحبان قدرت در مبارزه علیه جرائم بین‌المللی است. اهداف اصلی اینترپل در ماده ۲ اساسنامه این سازمان آورده شده است:

الف) تأمین و توسعه گسترده‌ترین همکاری متقابل بین تمامی نیروهای پلیس در سراسر جهان در محدودیت قوانین داخلی کشورهای مختلف و براساس روح اعلامیه جهانی حقوق بشر؛

ب) تأسیس و توسعه نهادهایی که نقش مؤثری در زمینه پیشگیری جرائم حقوقی عادی دارند (گالاس، ۱۹۸۱: ۱۸۷).^۳

اینترپل خدمات پشتیبانی به مجریان قانون در کشورهای عضو این سازمان ارائه می‌کند. این سازمان پس از سازمان ملل، بزرگ‌ترین سازمان بین‌المللی محسوب می‌شود و چند کار اصلی برای خود تعریف کرده است. اول، شبکه‌ای از ارتباطات شبانه‌روزی میان نیروهای پلیس برقرار می‌کند. از طریق این شبکه، نیروهای پلیس در سراسر جهان می‌توانند اطلاعات مهم پیرامون مجرمان و جرائم به‌صورت کلی را به اشتراک بگذارند. دوم، داده‌های وسیع اینترپل (شرح دی‌ان‌ای، اسامی و عکس‌ها) این اطمینان را به نیروهای پلیس می‌دهد که داده موردنیاز برای بررسی جرائم کنونی و پیشگیری از وقوع جرائم جدید را در اختیار دارند. سوم،

1. <https://per.euronews.com/2018/10/09/interpol-from-intervention-in-global-cases-to-the-political-abuse-of-russia-and-iran>

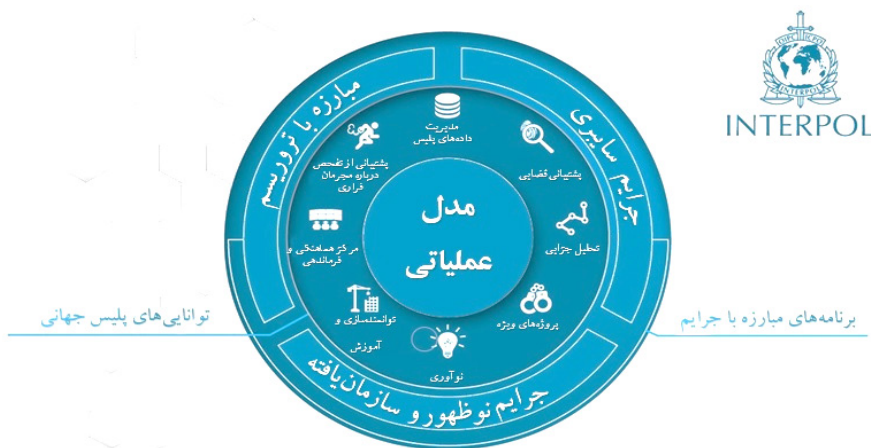
۲. در قطعنامه ۱۹۵۱، مجمع عمومی اینترپل توضیح داد که ماده ۳ سازمان اینترپل مشارکت در هرگونه فعالیت با ماهیت سیاسی، نظامی، مذهبی یا نژادی را تا جایی که ماهیت جرائم عادی را داشته باشد، ممنوع نمی‌داند.

3. Interpol Constitution, Art. 2

اینترپل خدمات پشتیبانی اضطراری برای فعالیت‌های عملیاتی برای کارکنان سازمان‌های مجری قانون در کشورها ارائه می‌دهد (مونی، ۲۰۱۱: ۱۴۳).

ساختار اینترپل براساس ماده ۵ اساسنامه سازمان عبارت از مجمع عمومی، کمیته اجرایی، دبیرخانه کل، دفاتر ملی مرکزی کشورها، مشاوران و کمیسیون کنترل فایل‌ها است. مجمع عمومی، ارگان عمومی است. کمیته اجرایی توسط مجمع عمومی انتخاب می‌شود و مسئولیت نظارت بر اجرای تصمیمات مجمع عمومی و نظارت بر کار دبیرخانه کل را به عهده دارد. دبیرخانه سازمان اداری است و مسئولیت کارکردهای روزانه سازمان را بر عهده دارد. هر یک از اعضای اینترپل قرار است یک دفتر مرکزی ملی را انتخاب کند تا به عنوان ارتباط بین سازمان، عضو و سایر مقامات پلیس در قلمرو عضو فعالیت کند.^۱ امروزه، دبیرخانه به سرعت در حال رشد و امضای توافقنامه‌های همکاری رسمی با سازمان‌های مختلف بین‌المللی است.

فعالیت‌های سازمان جهانی اینترپل

شکل ۱ - برنامه عملیاتی اینترپل^۲

۱. به مواد ۸، ۲۶ و ۳۲ قانون اساسی اینترپل، موجود در www.interpol.int مراجعه کنید.

2. www.interpol.int

اینترپل کارگزاری پلیس فراملی با نیروهای تجسسی نیست، بلکه یک شبکه مشترک در جهت ایجاد همکاری در میان نیروهای پلیس بسیاری از کشورهاست. در مقر اصلی اینترپل در شهر لیون فرانسه، سازمان اداری ویژه‌ای وجود دارد که با مؤسسات همکاری پلیس به دفتر ملی مرکزی در ارتباط است (کریمی و بیابانی، ۱۳۹۰: ۷۹). فعالیت‌های اینترپل مخصوص موقعیت‌هایی است که نیروهای پلیس یک کشور به تنهایی از عهده یک جرم بر نمی‌آید؛ زمانی که مجرمین در بیش از یک کشور یا با عبور از مرزهای چندین کشور، دست به فعالیت می‌زنند یا زمانی که فعالیت مجرمین چندین کشور را تحت تأثیر خود قرار داده باشد. اینترپل شدیداً از داشتن هرگونه مداخله یا فعالیتی با ویژگی‌های سیاسی، نظامی، دینی یا نژادی خودداری می‌کند (گلاس، ۱۹۸۱: ۱۸۷). اهم ظرفیت‌های سازمان اینترپل برای فعالیت در چند سطح قابل طبقه‌بندی هستند:

۱- ظرفیت سامانه‌ای و فناوری؛

۲- راهبردی؛

۳- اطلاعاتی و عملیاتی؛

۴- دیپلماسی و همکاری؛

۵- حقوقی- پلیسی و

۶- آموزشی (جوادی نیاکانی و دیگران، ۱۳۹۸).

سازمان اینترپل براساس سطوح ظرفیتی خود، به مبارزه با جرائم سازمان‌یافته، جرائم سایبری و تروریسم می‌پردازد.

شبکه ارتباطی جهانی اینترپل معمولاً با عنوان «I-۷/۲۴» شناخته می‌شود. با استفاده از این شبکه، اعضا می‌توانند با یکدیگر ارتباط برقرار کرده و به طیف گسترده‌ای از بانک‌های اطلاعاتی که توسط اینترپل نگهداری می‌شود، مانند پایگاه داده اسناد مسافرتی به سرقت رفته، بانک اطلاعاتی پروفایل دی‌ان‌ای و پایگاه داده اثرانگشت دسترسی پیدا کنند. اینترپل همچنین دارای یک مرکز فرماندهی و هماهنگی است که به صورت بیست و چهار ساعته در دبیرخانه فعالیت می‌کند و هماهنگی و کمک رابط را برای اعضا ارائه می‌دهد (چیاه، ۲۰۱۰: ۳۷۷).

پیگیری کلیه امور پلیسی در سطح دنیا، ایجاد بانک اطلاعاتی از اطلاعات واصله از کشورهای عضو در زمینه‌های مختلف از جمله سیاهه مجرمین بین‌المللی، اتومبیل‌های مسروقه، اموال فرهنگی مسروقه و غیره به منظور بهره‌برداری کشورهای عضو، برگزاری سمینارها و کنفرانس‌های بین‌المللی در زمینه‌های فنی و تخصصی پلیسی، تدوین و انتشار بولتن‌های تخصصی در زمینه جرائم بین‌المللی، همکاری با کشورها در زمینه مبارزه با جرائم سازمان‌یافته بین‌المللی نظیر قاچاق مواد مخدر، قاچاق انسان، پولشویی، تروریسم، جرائم رایانه‌ای، جرائم زیست‌محیطی و غیره مدرن‌سازی منطقه‌ای و ایجاد شبکه‌های ارتباطی رایانه‌ای با ادارات اینترپل کشورهای عضو، تبادل اطلاعات علمی و فناوری در زمینه‌های مختلف پلیسی و کشف علمی جرائم، صدور اعلان‌های بین‌المللی بنا به درخواست کشورهای عضو.

یکی از مهم‌ترین اقدامات اینترپل کمک‌های اطلاعاتی به کشورهای عضو و مبادله اطلاعات مهم مرتبط با جرائم از طریق صدور و انتشار اعلان‌های بین‌المللی است. دبیرخانه سازمان یا بنا به تقاضای کشورهای عضو اقدام به صدور اعلامیه‌هایی می‌نماید و آن اینترپل رأساً را برای تمامی اعضای فرستد. در این اعلامیه‌ها اطلاعاتی در رابطه با هویت، نوع جرم، آثار شناسایی، عکس و غیره افراد مجرم تحت تعقیب قید شده است. هدف این است که از این طریق با کمک پلیس کشورهای عضو بتوان اقدام به دستگیری فرد مذکور کرد. این اعلامیه‌ها به افراد تحت تعقیب برای ارتکاب جرائم شدید، اشخاص مفقود شده، اجساد شناسایی نشده، مظنونین اقدامات تروریستی، تهدیدات احتمالی و شیوه‌های مورد استفاده بزهکاران ارتباط پیدا می‌کند. این امر به کشورهای عضو اینترپل کمک می‌کند تا بتوانند با هماهنگی مراجع پلیسی و قضائی داخلی، ورود و خروج مجرمین را به کشور خود کنترل کنند. این اعلان‌ها منحصرأ در رابطه با مجرمین نبوده و بسته به موضوع خود به رنگ‌های مختلفی صادر می‌شوند:

- اعلان قرمز (Red Notice) برای افراد تحت تعقیب (wanted persons) که مهم‌ترین اعلان است و درخواستی معتبر برای دستگیری موقت فرد تحت تعقیب محسوب می‌شود. به‌واقع اعلان قرمز یک سند پلیسی قضایی است؛

- اعلان آبی (Blue Notice) برای استعلام (enquiry) به منظور جمع‌آوری اطلاعات بیشتر در خصوص فرد تحت نظر، محل اقامت و فعالیت‌های نامشروع وی؛

- اعلان سبز (Green Notice) برای هشدار (warning) به منظور اخبار و ارسال اطلاعات پلیس در مورد افرادی که مرتکب جرم شده‌اند و ممکن است به تکرار آن در کشورهای دیگر بپردازند. دبیرخانه اینترپل با انتشار اعلان سبز پلیس کشورهای عضو را از نوع جرم ارتكابی، شگردها و دیگر اطلاعات مربوط به مجرمین مطلع می‌سازد؛

- اعلان زرد (Yellow Notice) برای گمشدگان (missing persons) در رابطه با افرادی که از کشور محل سکونت خوب مفقود شده و هیچ‌گونه اثری از آن‌ها نیست. دبیرخانه اینترپل با صدور اعلان زرد، مراتب را به تمامی کشورهای عضو اعلام می‌کند؛

- اعلان مشکی (Black Notice) برای اجساد شناسایی نشده (-unidentified bodies) به جمع‌آوری اطلاعات در مورد افراد فوت شده که هنوز تشخیص هویت نشده‌اند، استفاده می‌شود. پلیس کشوری که جسد در آن یافت شده مشخصات فرد مذکور را به دبیرخانه اینترپل اطلاع داده و از آن می‌خواهد در این خصوص اقدام به صدور اعلان مشکی کند تا سایر کشورهای عضو از آن مطلع شوند.

- اعلان نارنجی (Orange Notice) برای هشدار (warning) به پلیس، مؤسسات امنیتی و دیگر سازمان‌های بین‌المللی در خصوص تهدیدهای ممکن با سلاح‌های مخفی، بمب‌های دست‌ساز و دیگر مواد خطرناک و اعمال و وقایعی که می‌توانند موجب تهدید برای امنیت عمومی گردند، صادر می‌شود.

اینترپل با شبکه‌های جهانی و ابزارهای فنی خود در یک موقعیت منحصر به فرد جهت تقویت تلاش‌ها و اقدامات جاری برای کمک به مقامات و مأموران اجرای قانون، محاکم کیفری بین‌المللی و نهادهای تعقیب قضائی داخلی در مبارزه مشترک علیه نسل‌کشی، دبیرخانه اینترپل اقدام به گسترش نقش جرائم علیه بشریت و جرائم جنگی قرار دارد. اینترپل به عنوان نهاد حامی کشورهای عضو و دادگاه‌های کیفری بین‌المللی در خصوص تعقیب و دستگیری جنایتکاران مرتکب جرائم مزبور از سال ۱۹۹۴ از طریق انتشار اعلان‌های قرمز و ارائه دیگر کمک‌ها فعالیت گسترده‌ای کرده است. مجمع عمومی اینترپل نیز چندین قطعنامه در جهت تقویت چارچوب حقوقی سازمان برای حمایت از کشورهای عضو و سازمان‌های همکاری‌کننده تصویب کرده است. در ژوئن ۲۰۰۵، اجلاس کارشناسان بین‌المللی اینترپل

در رابطه با نسل‌کشی، جرائم علیه بشریت و جرائم جنگی در مقر سازمان اینترپل در لیون فرانسه برگزار گردید. اهم مسائل مطروحه در این کنفرانس، معرفی جرائم جنگی در کشورهای مختلف، برنامه‌ها و سیاست‌های تعقیب مجرمان جنگی، سرپازان کودک، اجرای پزشکی قانونی، حقوق بشر، همکاری‌های بین‌المللی، حفاظت از شهود و نقش سازمان‌های غیردولتی در انجام تحقیقات در جرائم مزبور بود. بدون شک انجام تحقیقات در خصوص چنین جرائم مهمی مستلزم آموزش و دانش تخصصی است. علاوه بر این اینترپل به منظور انتقال تجربه و تخصص و به حداکثر رساندن تأثیر اقدامات و ابتکارات خود در سطح ملی و بین‌المللی، همکاری‌های راهبردی و اجلاس‌های متخصصان خود را توسعه داده است. اجلاس کارشناسان بین‌المللی اینترپل در رابطه با نسل‌کشی، جرائم علیه بشریت و جرائم جنگی، امکان بحث و تبادل نظر میان صاحب‌نظران و متخصصان امر در بخش‌های مختلف را فراهم می‌آورد. آخرین اجلاس کارشناسان مذکور با هدف افزایش همکاری‌ها و تبادل اطلاعات در خصوص تحقیق و تعقیب جرائم فوق‌الذکر و با محوریت مبارزه با مصونیت از مجازات برگزار شد. در پایان این اجلاس نیز شرکت‌کنندگان مجموعه‌ای از توصیه‌ها برای بهبود واکنش جهانی به نسل‌کشی، جرائم علیه بشریت و جرائم جنگی را به تصویب رساندند. نقش اینترپل در این حوزه از جرائم بین‌المللی، به‌صراحت توسط قطعنامه‌های مصوب ارکان اصلی سازمان ملل متحد و اینترپل تعریف و تبیین شده است (زرنگار و صدیق، ۱۳۹۶: ۱۷۶-۱۷۸).

یوروپل: یوروپل سازمان مجری قانون اتحادیه اروپا است که در سال ۱۹۹۴ در میان کشورهای عضو اتحادیه اروپا شکل گرفت و مسئولیت رسیدگی به اطلاعات جنایی را بر عهده دارد. این سازمان در ابتدا واحد مواد مخدر یوروپل بوده است. یوروپل فعالیت‌های رسمی خود را در سال ۱۹۹۹ آغاز کرده است (ترنر: ۲۰۰۸: ۳۷). افسران یوروپل قدرت دستگیری مجرمان را ندارند. آن‌ها غالباً سرویس‌های حمایتی برای مجریان قانون در حوزه کشورهای عضو اتحادیه اروپا را فراهم می‌کنند. سرویس‌های حمایتی یوروپل شامل تبادل اطلاعات سریع، تحلیل‌های اطلاعاتی پیچیده، گزارش‌های کارشناسی و آموزش است. یوروپل به همراه مجریان قانون در کشورهای عضو، علیه جرائم فراملی نظیر قاچاق مواد مخدر، شبکه‌های مهاجرت غیرقانونی، تروریسم، قاچاق انسان و ماشین، پولشویی و جعل پول مبارزه می‌کنند.

علاوه بر این‌ها، اولویت‌های دیگر یورپل شامل جرائم علیه افراد، جرائم مالی و جرائم سایبری است.^۱

ظرفیت‌های موجود در سازمان‌های اینترپل و یورپل برای پیشگیری از جرم: پیش‌تر دیدیم رویکردهای مختلفی برای پیشگیری از جرم وجود دارد. پیشگیری‌های کیفی که سابقه‌ای دیرینه در فعالیتهای پلیسی دارند، تبدیل به بدیهیات و وظایف نیروهای پلیسی شده است. سازمان‌های بین‌المللی هم در این زمینه تمام همکاری‌های لازم را برای تبادل اطلاعات و پیدا کردن مجرمان، انجام می‌دهند تا از بروز جرم‌های آتی آن‌ها جلوگیری شود. پیشگیری غیرکیفری، آن چیزی است که ما در این نوشتار مدنظر داریم؛ آنچه پیشگیری اجتماعی و وضعی نامیده می‌شود و پیش‌تر به توضیح آن پرداختیم.

یکی از ابتدایی‌ترین و عملی‌ترین نمونه‌هایی که سازمان‌های پلیسی برای هشدارهای آموزشی در پیشگیری از جرم انجام می‌دهند، انتشار اینفوگرافی برای تسهیل آموزش نحوه مواجهه با شرایط پرخطر و مراقبت از خود در شرایط مختلف است. به دلیل سرعت پخش این اطلاعات و دسترسی آسان به آن از طریق فضای مجازی و ساده بودن مفاهیم به همراه تصاویر، این شکل از آگاهی‌بخشی در سطح وسیع صورت می‌گیرد. برای مثال، یورپل راهنماهایی منتشر می‌کند که شهروندان بتوانند از خود و اموال خود محافظت کنند. راهنماهای پیشگیری از جرم یورپل حاوی اطلاعاتی است که به شهروندان کمک می‌کند تا از خود و اموال خود محافظت کنند. برای دستیابی به ظرفیت موجود در سازمان‌های بین‌المللی در پیشگیری‌های اجتماعی، با نگاه به مفاد توافقنامه‌های سازمان‌های اینترپل^۲ و یورپل^۳ از داده‌های آرشیوی این سازمان‌ها، می‌خواهیم ببینیم پیشگیری غیرکیفری اجتماعی چه جایگاهی در این توافقنامه‌ها دارد.

1. <https://www.europol.europa.eu/about-europol/governance-accountability>

۲. براساس داده‌های آرشیوی سایت رسمی اینترپل به آدرس: <https://www.europol.europa.eu>

۳. براساس داده‌های موجود در سایت رسمی یورپل به آدرس: <https://www.europol.europa.eu>

شکل ۲ - نمونه‌هایی از اینفوگرافی‌های آموزشی یورپول برای شهروندان، برگرفته از سایت یورپول^۱

نگاهی بر توافقنامه‌های یورپول با سازمان‌های بین‌المللی و کشورها^۲: یورپول با امضای توافقنامه‌های همکاری با کشورهای خارج از حوزه کاری و سازمان‌های بین‌المللی به دنبال یکپارچه‌سازی و اثرگذاری بیشتر مبارزه علیه جرائم بوده است. به همین منظور، توافقنامه‌ای یورپول و آلبانی در سال ۲۰۱۳ امضا شده که در ماده ۴ آن تحت عنوان حوزه‌های همکاری، تبادل اطلاعات شامل اطلاعات روند تحقیقات جنایی، روش‌های پیشگیری از بروز جرائم، مشارکت در فعالیت‌های آموزشی و همچنین مشاوره و حمایت از تحقیقات جنایی فردی است.^۳ این همکاری علاوه بر مبادله اطلاعات مربوط به تحقیقات، شامل کلیه وظایف دیگر یورپول، به‌ویژه تبادل دانش تخصصی، گزارش وضعیت عمومی، نتایج حاصل از تحلیل استراتژیک، اطلاعات مربوط به مراحل تحقیقات جنایی، اطلاعات در مورد روش‌های

1. <https://www.europol.europa.eu>

۲. داده‌های این بخش در آدرس زیر قابل دسترسی است:

<https://www.europol.europa.eu/partners-agreements/operational-agreements>

۳. توافقنامه‌های مشابه یورپول با کشورهای دیگری هم امضا شده است؛ با کلمبیا در سال ۲۰۰۹، استرالیا در سال ۲۰۰۷، گرجستان در ۲۰۱۷، ایسلند ۲۰۰۱، لیختن‌اشتاین در سال ۲۰۱۳، مولداوی در سال ۲۰۱۴، موناکو ۲۰۱۰، مقدونی؛ شمالی ۲۰۰۷، نروژ در سال ۲۰۰۱، صربستان در سال ۲۰۱۴، سوئیس ۲۰۰۴ و اوکراین در سال ۲۰۱۷.

پیشگیری از جرم، مشارکت در فعالیتهای آموزشی و همچنین ارائه مشاوره و پشتیبانی در تحقیقات جنایی فردی.

با کانادا در سال ۲۰۰۰ توافقنامه‌ای امضا شد که در ماده ۲ تحت عنوان حوزه‌های همکاری، علاوه بر بندهای مشابه با کشورهای دیگر مبنی بر تبادل اطلاعات استراتژیک، روند تحقیقات جنایی، پیشگیری از جرم، آموزش و تبادل افسران، بند دیگری داشت که طبق آن طرفین موافقت می‌کنند تا در رابطه با جرائم، تروریسم و تهدیدات امنیتی دیگر شامل حیات وحش و حفاظت از محیط زیست، مهاجرت و امور گمرکی نیز همکاری کنند. طبق توافقنامه یوروپل با ایالات متحده در سال ۲۰۰۱ طبق ماده ۷ تحت عنوان تبادل کارشناسان عنوان شده است، دو طرف با شرکت در سمینارها، دوره‌های آموزشی و سایر جلسات و بازدیدهای کارشناسان، مقامات پلیس و مدیران در زمینه‌های جرم و جنایت همکاری کنند.

توافقنامه یوروپل با دادگستری اروپا در سال ۲۰۰۴ در حالی انجام شد که هر دو نهاد در جایگاه مبارزه با جرائم بین‌المللی کار می‌کردند. بنابراین، این کار با هدف افزایش اثربخشی در مبارزه جرائم بین‌المللی و پرهیز از دوباره کاری صورت گرفت. این امر از طریق تبادل اطلاعات عملیاتی، استراتژیک و فنی و همچنین هماهنگی فعالیتهای حاصل می‌شود. این همکاری با شفافیت، مکمل بودن وظایف دو نهاد و هماهنگی تلاش‌ها اتفاق می‌افتد. این توافقنامه در ماده ۴ خود تحت عنوان مباحث همکاری عمومی مقرر کرده، طرفین به‌طور مشترک در انتخاب اهداف در زمینه مبارزه با جرم، از مقامات ملی حمایت کنند. چنین پشتیبانی از طریق جلسات با مقامات ملی کشورهای عضو صورت می‌گیرد. هر یک از طرف‌ها برای همکاری هر چه بیشتر، به پیشنهادها و نظرات طرف مقابل توجه بسیار می‌ورزند و در صورت لزوم نسبت به آنها واکنش نشان می‌دهند. تمهیدات عملی به‌گونه‌ای تنظیم می‌شود که جلساتی که توسط یک طرف برگزار می‌شود، نمایندگان طرف دیگر در آن جلسه شرکت کنند. همچنین، دو طرف تلاش می‌کنند یکدیگر را در فرصتهای مشارکت در بحث‌های دانشگاهی و حرفه‌ای اعم از تدوین مقالات یا واکنش نشان دادن به مقالات سهیم کنند تا اولویتهای استراتژی‌ها از قبل آن تولید بشود. یوروپل در جلسات هماهنگی مختلفی که در یوروجست برگزار می‌شود،

شرکت می‌کند. تعداد قابل توجهی از این جلسات با ایجاد تیم‌های تحقیق مشترک^۱ سروکار دارند. همکاری مؤثر در زمینه آموزش مرتبط با تیم تحقیق مشترک صورت می‌گیرد. یک کارگروه مشترک برای نظارت و بهبود همکاری بین هر دو آژانس ایجاد شده است. برنامه تبادل کارمندان در حال اجرا است که هر ماه مبادلات صورت می‌گیرد.

توافقنامه یوروپل با اینترپل با توجه به مفاد اساسنامه اینترپل که هدف آن را تضمین و ارتقای همکاری‌های متقابل میان همه مقامات پلیس جنایی است و نظر به اینکه یوروپل، پلیس اتحادیه اروپا است، امضا شده است. هدف از این توافق نامه، ایجاد و حفظ همکاری بین طرفین در مبارزه با اشکال مهم جرم سازمان یافته بین‌المللی از طریق تبادل اطلاعات عملیاتی، استراتژیک و فنی، همکاری در فعالیت‌ها شامل تدوین استاندارد جهانی، پروژه‌های اجرایی، آموزش و تحقیقات علمی و انتقال افسران رابط است. آن‌ها همچنین برای دستیابی به اهداف مربوطه و هماهنگی فعالیت‌های خود برای جلوگیری از دوباره کاری‌ها، باید با یکدیگر مشورت کنند. مشاوره در مورد برنامه‌های کاری مربوط به طرفین حداقل در سال یکبار در فواصل منظم انجام شود. طرفین موافقت می‌کنند که یک یا چند افسر رابط از هر کدام از طرفین بپذیرند. طرفین تمام امکانات لازم از قبیل فضای اداری و تجهیزات ارتباط از راه دور را برای این گونه افسران فراهم می‌شود. هزینه‌های ارتباط از راه دور توسط طرف فرستنده پرداخت می‌شود. آرشيو افسر رابط از هر گونه دخالت مقامات طرف مقابل مصون است. این بایگانی شامل کلیه سوابق، مکاتبات، اسناد، نسخه‌های خطی، سوابق رایانه‌ای، عکس‌ها و فیلم‌های متعلق به افسر رابط است. هر یک از طرفین اجازه می‌دهند که افسر رابط طرف مقابل در محوطه خود بتواند آزادانه برای همه اهداف رسمی ارتباط برقرار کند. توافقنامه استراتژیک یوروپل با برزیل در سال ۲۰۱۷ منعقد شد. این همکاری علاوه بر مبادله اطلاعات، شامل تبادل دانش تخصصی، گزارش وضعیت عمومی، نتایج حاصل از تحلیل استراتژیک، اطلاعات در مورد مراحل تحقیقات جنایی، اطلاعات در مورد روش‌های پیشگیری از جرم، مشارکت در فعالیت‌های آموزشی و همچنین ارائه مشاوره و پشتیبانی در تحقیقات جنایی است. ضمن بررسی قرارداد یوروپل با چین در سال ۲۰۱۷ نیز ماده‌ای مشابه

1. Joint Investigation Teams (JITs)

یافت می‌شود که بر لزوم انجام فعالیت‌های پیشگیرانه و آموزشی بین دو طرف تأکید شده است. در توافقنامه دیگری که یوروپل با روسیه در سال ۲۰۰۳ امضا نمود، طرفین در ماده ۴ آن متعهد شدند در زمینه تبادل اطلاعات استراتژیک و فنی همکاری کنند. از جمله این فعالیت‌ها می‌توان به اطلاعات در مورد اشکال و روش‌های ارتکاب جرم، انواع مواد مخدر و روان‌گردان کشف‌شده در قاچاق غیرقانونی، فناوری‌ها و مواد مورد استفاده برای تولید چنین موادی، کانال‌های انتقال وجوه به‌دست‌آمده غیرقانونی، وضعیت جرم و گزارش‌های توسعه، ارزیابی تهدید، اشکال و روش‌های جدید مبارزه با جرم، اقدامات اداری و قانونی برای توسعه روندهای اصلی فعالیت‌های نیروهای پلیس، اشکال و روش‌های پیشرفته آموزش کارکنان، روش‌های پردازش و تحلیل اطلاعات، معیارهای ارزیابی فعالیت‌های نیروهای پلیس، تبادل تجربه نیروهای پلیس از جمله برگزاری کنفرانس‌های علمی و تجربه‌محور، کارآموزی، مشاوره و سمینار، تبادل قوانین، کتاب راهنما، ادبیات فنی و سایر مطالب موردنیاز نیروی پلیس و همچنین در زمینه آموزش اشاره کرد. با امارات متحده عربی در سال ۲۰۱۶ در توافق‌نامه‌ای استراتژیک در ماده ۴ آن تحت عنوان حوزه‌های همکاری به همین فعالیت‌ها اشاره شد. در توافقنامه یوروپل با ترکیه در سال ۲۰۰۰ در ماده ۳ با عنوان تبادل کارشناس، آمده است برای تحقق هدف مندرج در ماده ۱ این توافقنامه، طرفین به روش‌های مشابهی که در توافقنامه روسیه عیناً تکرار شده، همکاری می‌کنند.

توافقنامه استراتژیک یوروپل با دفتر مبارزه با کلاهبرداری اروپا^۱ در سال ۲۰۰۴ انجام شد. این دفتر مسئول تحقیق و تفحص علیه کلاهبرداری از بودجه اتحادیه اروپا، فساد و تخلفات درون سازمان‌های اروپایی و تدوین سیاست‌های ضدکلاهبرداری برای کمیسیون اروپا است. همکاری این دو نهاد در زمینه آموزش متخصصان و گروه‌های تحقیق، کمیته‌های مشاوره و برگزاری ورکشاپ‌ها است. این کار از طریق شرکت در فعالیت‌های دو طرف یا انجام فعالیت‌های مشترک امکان‌پذیر است.

با بانک مرکزی اروپا^۲ در سال ۲۰۱۴ توافقنامه‌ای امضا شد که هدف از این توافقنامه ایجاد

1. European Anti-Fraud Office (OLAF)

2. European Central Bank (ECB)

چارچوبی برای همکاری مؤثر بین طرفین برای انجام اقدامات لازم برای پیشگیری، شناسایی و مبارزه با تهدیدات ناشی از فعالیت‌های غیرقانونی مربوط به اسکناس و سکهٔ یورو، پرداخت غیر نقدی و امنیت پرداخت را در برمی‌گیرد. کمک در این زمینه‌ها توسط هر دو طرف به مقامات ملی، اروپایی و بین‌المللی ارائه می‌شود. در بخش دوم این قرارداد در مادهٔ ۴ طرفین متعهد خواهند شد تا سیاست‌ها، فعالیت‌های آموزشی، فعالیت‌های اطلاع‌رسانی عمومی را که در محدودهٔ این توافقنامه قرار دارند، هماهنگ کنند. آن‌ها همچنین به استثنای اطلاعات عملیاتی، بیانیه‌های عمومی و سیاست ارتباطات خارجی خود را در رابطه با جعل یورو به یکدیگر اطلاع می‌دهند.

با کمیسیون اروپا^۱ در سال ۲۰۰۳ قراردادی امضا شد که براساس آن مبادلهٔ اطلاعات شامل انتقال گزارش‌ها یا اسنادی که یوروپل یا کمیسیون اروپا آن را نوشته‌اند، شد. نمونه‌هایی از اسناد یوروپل عبارت‌اند از: گزارش‌هایی دربارهٔ ارزیابی تهدید، تحلیل ریسک، توسعهٔ فناوری‌ها، انواع جرم یا روش‌های جرم سازمان‌یافته و خلاصه‌های آماری و انتقال اطلاعات با ماهیت عمومی مانند انتشارات مطبوعاتی در مورد یورو و مطالعات حقوق تطبیقی و انتقال اطلاعات استراتژیک لازم برای انجام مأموریت‌های طرفین است. این اطلاعات باید شامل اطلاعات استراتژیک، آماری و روندهای فعلی در زمینهٔ جعل اسناد باشد و قابل دسترسی باشد. همکاری‌های دیگر آن که در ضمیمهٔ ۱ در مادهٔ ۲ آمده است، به این شرح است: شرکت در کمیته‌ها یا گروه‌های کاری مرتبط با یورو. کمک متقابل در مورد آموزش و تبادل کارمندان که برای کشورهای عضو و کشورهای ثالث ترتیب داده شده است و همکاری‌های فنی.

با مرکز پیشگیری و کنترل بیماری اروپا^۲ در سال ۲۰۱۱، توافقنامه‌ای برای گسترش همکاری برای مقابله با تهدیدهایی که فعالیت‌های مجرمانه و تروریستی علیه بهداشت عمومی به وجود می‌آورد، منعقد شده است و نباید از حوزهٔ تهدیدات مربوط به بهداشت عمومی ناشی از فعالیت‌های تروریستی یا جنایتکارانه فراتر رود. همکاری این دو نهاد شامل این موارد است: همکاری متقابل در ارزیابی ریسک یا تهدید و ارزیابی رویدادهای مشترک،

1. European Commission
2. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC)

آموزش و مشاوره مشترک در مورد ظرفیت‌سازی که شامل ارزیابی نیازها و آموزش می‌شود و همکاری متقابل در ارزیابی و پشتیبانی از مدیریت بحران که شامل عملیات اضطراری می‌شود.

سند دیگری از توافقنامه یوروپل با مرکز آموزش نیروی انتظامی اتحادیه اروپا (مدرسه پلیس اروپا)^۱ در ۲۰۰۷ موجود است که طبق آن فرصت‌های یادگیری الکترونیکی با همکاری نزدیک دو سازمان مورد بحث و توسعه قرار می‌گیرد. یوروپل موضوع اولین دوره آموزش الکترونیکی این مرکز است و سایر دوره‌های آموزش الکترونیکی در زمینه جرائم سایبری و شینگن در حال توسعه هستند. همچنین، طبق این قرارداد، این دو سازمان در حال انجام پروژه برای استانداردسازی مدیریت دانش هستند. یوروپل و CEPOL در حال تدوین دوره بعدی سیاست جدید اتحادیه اروپا برای جرائم مهم و سازمان‌یافته بین‌المللی هستند. یوروپل فعالیت‌های آموزشی بیرونی را که با استفاده از برنامه‌های مختلف یوروپل و سیپل ایجاد شده، مانند پایگاه‌های دانش پلیس و سیستم مدیریت یادگیری همکاری می‌کند.^۲ در چارچوب برنامه تبادل اروپا، مطالعات منظم هفتگی برای کارمندان پلیس کشورهای عضو اتحادیه اروپا برگزار می‌کنند. همچنین، قرارداد یوروپل با دفتر امنیت شبکه و اطلاعات اتحادیه اروپا (ENISA)^۳ در سال ۲۰۱۴ بسته شده است. هدف از این قرارداد، ایجاد روابط همکاری بین یوروپل و ENISA به منظور حمایت از کشورهای عضو اتحادیه اروپا و نهادهای آن برای پیشگیری و مبارزه با جرائم سایبری و سایر اشکال جرم با اطمینان از سطح مؤثر امنیت شبکه و اطلاعات بوده است. این همکاری بین طرفین به حوزه‌ای فراتر از موافقت‌نامه گسترش نخواهد یافت و تبادل داده‌های شخصی را پوشش نمی‌دهد.

قرارداد یوروپل با دفتر مالکیت فکری اتحادیه اروپا (EUIPO) با ایجاد و حفظ روابط همکاری بین یوروپل و دفتر مالکیت فکری به منظور افزایش حمایت آن‌ها از کشورهای عضو اتحادیه اروپا و نهادهای آن در پیشگیری و مبارزه با جرائم مربوط به حقوق مالکیت فکری

1. European Union Agency for Law Enforcement Training (CEPOL)

۲. داده‌های این بخش در آدرس زیر قابل دسترسی است:

<https://www.europol.europa.eu/partners-agreements/strategic-agreements>

3. European Union Agency for Network and Information Security (ENISA)

است. توافقنامه‌های دیگری نیز با آژانس حفاظت از مرزهای بیرونی اتحادیه اروپا (فرانتکس)^۱، دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل^۲ و سازمان جهانی گمرک^۳ امضا شد که مفاد مشابهی داشت.

توافقنامه‌های اینترپل و دیگر سازمان‌های بین‌المللی^۴: اینترپل و سازمان جهانی مهاجرت^۵ با توجه به همپوشانی برخی از فعالیت‌های آن‌ها در حوزه جرائم فراملی و مهاجرت و مدیریت مرزی، توافقنامه‌ای را به امضا رساندند تا با همکاری یکدیگر از دوباره کاری‌های غیرضروری اجتناب کنند. آن‌ها علاوه بر تبادل اطلاعات و مستندات حول پروژه‌ها و برنامه‌های مشخص، دست به اقدامات مشترکی می‌زنند که به دنبال منافع همگانی هستند. ماده ۶ این توافقنامه تحت عنوان حوزه‌های همکاری دوجانبه، از نیروهای نظامی مرزی، مدیریت یکپارچه مرز که شامل قاچاق انسان می‌شود، جعل اسناد، استفاده از تکنولوژی، نرم‌افزارها و سیستم‌ها، ظرفیت‌سازی برای پلیس و نیروهای عملیاتی و آموزش برای مقامات مهاجرت به‌عنوان حوزه‌های همکاری مشترک نام می‌برد.

اینترپل در توافقنامه خود با سازمان جهانی مبارزه با دوپینگ^۶ که در سال ۲۰۰۷ با حمایت دولت‌های عضو رسمیت پیدا کرد، با تسهیل تبادل اطلاعات و کارشناسان، به دنبال پیشگیری و مبارزه با دوپینگ و خریدوفروش آن است. در ماده ۲ با عنوان همکاری آمده است اینترپل و سازمان جهانی مبارزه با دوپینگ جلسات و سمینارهای مشترکی در خصوص افزایش آگاهی نسبت به خریدوفروش مواد دوپینگ انجام دهند.

کمیسیون بین‌المللی برای افراد گمشده^۷ و اینترپل برای شکل دادن به چارچوبی برای اقدام مشترک و ادغام تلاش‌های طرفین برای تسهیل روند شناسایی افراد قربانی و دیگر

1. European Border and Coast Guard Agency (Frontex)

2. United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC)

3. World Customs Organization (WCO)

۴. داده‌های این بخش در آدرس زیر قابل دسترسی است:

<https://www.interpol.int/en/Who-we-are/Legal-framework/Cooperation-agreements/Cooperation-agreements-Global-international-organizations>

5. The International Organization for Migration (IOM)

6. World Anti-Doping Agency (WADA)

7. The International Commission on Missing Persons (ICMP)

زمینه‌ها، توافقنامه‌ای امضا کردند. در ماده ۱ این توافقنامه تحت عنوان هدف، به همکاری در زمینه تبادل تجربیات و به‌روز نگاه‌داشتن طرفین نسبت به پیشرفت‌های به وجود آمده از طریق مشارکت در فعالیتهای آموزشی، ورکشاپ‌ها و کنفرانس‌ها اشاره شده است. در ماده ۵ با عنوان همکاری فنی نیز، بار دیگر تشویق طرفین به تبادل کارشناسان و تجربیات موردبهمورد آن‌ها مطرح شده است.

دفتر دادستان دیوان کیفری بین‌المللی^۱ و اینترپل در توافقنامه‌ای با هدف تعیین چارچوب برای همکاری در زمینه پیشگیری از جرم و عدالت کیفری که شامل تبادل اطلاعات پلیس و انجام تحلیل‌های جنایی، جستجو برای فراری‌ها و مظنونین، انتشار اعلان‌های اینترپل و دسترسی به شبکه ارتباطی و پایگاه داده‌های اینترپل است، شکل گرفت. توافقنامه شورای بین‌المللی موزه‌ها^۲ و اینترپل با هدف افزایش همکاری‌ها برای حفظ میراث فرهنگی و مبارزه با دزدی و قاچاق غیرقانونی این میراث انجام شده است. مرکز بین‌المللی توسعه سیاست‌های مهاجرتی^۳ برای ایجاد برنامه‌های مشترک برای جلوگیری از دوباره کاری. سازمان جهانی گمرک، سازمان جهانی مالکیت فکری^۴، سازمان بین‌المللی دریانوردی^۵، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی^۶، مرکز ضد تروریسم کشورهای مستقل مشترک‌المنافع^۷، سازمان امنیت و همکاری اروپا^۸، جامعه و بازار مشترک کارائیب (کاریکوم)^۹، سازمان امنیتی منطقه‌ای^{۱۰} و اتاق بازرگانی بین‌المللی^{۱۱} نیز از دیگر سازمان‌هایی بودند که توافقنامه آن‌ها با ماده‌های مشترک برای پیشگیری از جرم ارائه شده است.

1. The Office of the Prosecutor of the International Criminal Court (ICC-OTP)
2. The International Council of Museums (ICOM)
3. The International Centre for Migration Policy Development (ICMPD)
4. World Intellectual Property Organization (WIPO)
5. International Maritime Organization (IMO)
6. International Atomic Energy Agency (IAEA)
7. Anti-Terrorism Center of the Commonwealth of Independent States (ATC-CIS)
8. Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE)
9. Caribbean Community (CariCom)
10. Regional Security System (RSS)
11. International Chamber of Commerce (ICC)

اینترپل و سازمان ملل متحد: در سال ۱۹۷۱ ترتیبات خاصی میان اینترپل و سازمان ملل متحد منعقد و متعاقباً اینترپل از وضعیت مشاوره‌ای خارج شد و به موجب ماده ۷۰ منشور ملل متحد مبنی بر عضویت سایر سازمان‌های بین‌الدولی تصویب شد. مطابق این ماده، نمایندگان سازمان‌های بین‌الدولی مانند ناظران دائم منتخب مجمع عمومی و نمایندگان سایر سازمان‌های بین‌دولتی یا نمایندگان موقت یا دائم شورای امنیت که به دفتر شورای اقتصادی اجتماعی توصیه می‌شود، در شورای امنیت با توجه به اهداف و فعالیت‌های آن سازمان‌ها شرکت می‌کنند. وفق ماده ۷۰ منشور ملل متحد شورای اقتصادی و اجتماعی می‌تواند ترتیباتی بدهد که نمایندگان مؤسسات تخصصی بدون حق رأی در مذاکرات شورا و کمیسیون‌هایی که توسط آن تأسیس می‌شوند و همچنین نمایندگان خود شورا در مذاکرات مؤسسات تخصصی شرکت جویند. ماده ۷۰ منشور با ماده ۶۳ آن در ارتباط است و پاراگراف اول آن مقرر می‌دارد که شورای اقتصادی و اجتماعی می‌تواند با هر یک از مؤسسات تخصصی مذکور قراردادهایی منعقد کند و شرایطی را که به موجب آن مؤسسه مربوطه وابسته به ملل متحد خواهد شد، معین نماید^۱ (ایازی، ۱۳۹۰: ۴۲-۴۳).

از سوی دیگر، در سال‌های اخیر مجمع عمومی اینترپل از دبیرخانه آن درخواست کرد تا همکاری‌های خود با سازمان ملل را افزایش دهد. این درخواست در سال‌های متعدد برای افزایش سطوح ارتباطی میان اینترپل و نهادهای وابسته به سازمان ملل مانند بخش ایمنی

۱. داده‌های این بخش در آدرس زیر قابل دسترسی است:

<https://www.interpol.int/en/Who-we-are/Legal-framework/Cooperation-agreements/Cooperation-agreements-United-Nations-and-related-organizations>

۲. اینگونه قراردادها باید به تصویب مجمع عمومی برسد و در پاراگراف ۲ آن اشعار می‌دارد: شورای اقتصادی و اجتماعی می‌تواند از طریق مشاوره با مؤسسات تخصصی و توصیه به آن‌ها و توصیه به مجمع عمومی و اعضای ملل متحد فعالیت‌های مؤسسات تخصصی را هماهنگ سازد. براساس این مقررات، شورای اقتصادی اجتماعی تصمیم گرفت که چندین سازمان بین‌دولتی مانند اینترپل برای شرکت در چنین مجامعی وفق ماده ۷۹ مقررات مربوط به شیوه کار آن شورا ایجاد کند. شناسایی اینترپل به عنوان یک سازمان بین‌المللی به همراه سایر بازیگران بین‌المللی به‌مانند شناسایی سازمان ملل متحد کار بسیار دشواری نبود. در بسیاری از موافقت‌نامه‌های همکاری که میان اینترپل و سایر سازمان‌های بین‌المللی منعقد شده است، شناسایی اساسنامه اینترپل به عنوان شرطی صریح درج شده است.

و امنیت سازمان ملل متحد،^۱ اتحادیه جهانی پست^۲، سازمان علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)^۳ و سازمان بین‌المللی هوانوردی (ایکائو)^۴ صورت گرفت. توافقنامه میان سازمان ملل و اینترپل در سال ۱۹۹۷ با اهداف سازمان ملل در حوزه پیشگیری از جرائم و عدالت کیفری که شامل کاهش جرائم، افزایش کارآمدی نیروی پلیس و اجرای عدالت، احترام به حقوق بشر و ارتقای استانداردهای بی‌طرفی، بشریت و رفتار حرفه‌ای بودند، انجام شد.

سازمان ملل کمیسیون پیشگیری از جرائم^۵ و عدالت کیفری^۶ دارد که نقش بسزایی در سیاست‌گذاری سازمان ملل در این حوزه دارد و تنها اداره مسئول در حوزه پیشگیری از جرائم و عدالت کیفری است. با توجه به مفاد اساسنامه اینترپل که هدف آن را همکاری با تمامی نهادهای پلیس جنایی با محدودیت‌های موجود در قوانین کشورهای مختلف و براساس روح اعلامیه حقوق بشر، برای گسترش مؤثر پیشگیری از بروز جرم و مبارزه با جرائم حقوقی عادی می‌داند، همکاری این دو سازمان را به مسئله‌ای و رای توافقنامه می‌رساند. براساس ماده ۱ توافقنامه میان اینترپل و کمیسیون پیشگیری از جرائم و عدالت کیفری، حوزه‌های همکاری این دو نهاد بین‌المللی پاسخ به نیاز جوامع بین‌المللی در مواجهه با جرائم ملی و فراملی است. همکاری در مبادله داده‌ها و مشارکت در روند تحقیقات و مبارزه در راستای حفظ صلح بین‌المللی از اهداف اصلی این همکاری است. علاوه بر این، همکاری با جامعه بین‌الملل برای دستیابی به هدف پیشگیری از جرائم درون دولت‌ها و ورای آن‌ها و بهبود بخشیدن به

1. United Nations Department of Safety and Security to the INTERPOL Information System (UNDSS)

2. Universal Postal Union (UPU)

3. United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO)

4. International Civil Aviation Organization (ICAO)

5. International Crime Prevention Centre (ICPC)

۶. مرکز بین‌المللی پیشگیری از جرم (ICPC) که ائتلافی از سیاست‌گذاران، دانشگاهیان، نیروی پلیس، مقامات دولتی و سازمان‌های غیردولتی از سراسر جهان است، اعضای این گروه در مقر خود در مونترال کانادا، با تبادل تجربیات خود، سیاست‌ها و برنامه‌های پیشگیری از جرم و امنیت را با توجه به دانش به‌دست‌آمده، بهبود می‌بخشند. برای تحقق این وظایف، مرکز بین‌المللی پیشگیری از جرم، در صدد افزایش آگاهی بخشی و دسترسی به دانش پیشگیری از جرم، افزایش امنیت جامعه، تسهیل فرآیند اشتراک‌گذاری اطلاعات پیشگیری از جرم میان کشورها، شهرها و سیستم‌های قضایی و همچنین پاسخگویی به درخواست کمک‌های فنی از جانب کشورهای عضو است (مونی، ۲۰۱۱: ۱۴۳).

واکنش‌های مناسب به بروز جرائم از دیگر اهداف طرفین است؛ به صورت ویژه از طریق آموزش نیروی پلیس و کمپین‌های آگاهی‌بخشی عمومی که با هشدار به عموم مردم به تهدیدات جدی‌ای که آن‌ها را از سوی برخی از انواع جرم تهدید می‌کند. حوزه دیگر مشارکت اینترنتی و سازمان ملل به ارزیابی پروژه‌ها و برنامه‌هایی است که در سطوح ملی، منطقه‌ای و جهانی در راستای پیشگیری از جرائم و عدالت کیفری انجام شده است. سازمان ملل و اینترنتی مطالعات مشترک برای تهیه خدمات مشاوره‌ای و فنی خود را با توجه به تقویت پیوند میان پیشگیری از جرم، نظام کیفری و احترام به حقوق بشر افزایش می‌دهند. از دیگر موارد همکاری این دو نهاد در قالب توافقنامه کمیته تحریم شورای امنیت سازمان ملل و اینترنتی می‌توان به تقویت چارچوب منسجم چندجانبه که نهادهای دادگستری ملی را پشتیبانی می‌کند و همکاری با آن‌ها جهت انجام کارهای فراملی، افزایش سطح مدیریت و اشتراک داده‌ها در برابر تهدیدهای فراملی در چارچوب مکانیسم حفاظت از داده‌ها، ادغام داده‌های غیرشخصی طرفین برای دستیابی به نتیجه، همکاری در برگزاری دوره‌ها، کنفرانس‌ها و برنامه‌های درسی، هماهنگی برای عدم هم‌پوشانی فعالیت‌های ظرفیت‌سازی و آموزش، اشاره کرد.

علاوه بر موارد ذکر شده، توافقنامه تکمیلی دیگری با سازمان ملل در نسبت با عملیات حافظ صلح و مأموریت‌های ویژه سیاسی وجود دارد. هدف از این توافقنامه، تجمیع تمام توان تلاش‌های این دو نهاد در استفاده از داده‌های موجود در حوزه پیشگیری از جرم است. برگزاری برنامه‌های آموزشی برای مقامات و نیروهای پلیسی در حوزه برنامه‌های مرتبط با مبارزه با جرائم فراملی، تروریسم، گروه‌های سازمان‌یافته تبهکاری، بهره‌کشی غیرقانونی از منابع طبیعی، قاچاق اسلحه و مواد مخدر از دیگر مفاد این همکاری است.

نتیجه‌گیری

این مقاله درصدد آن بود تا نشان دهد سازمان‌های بین‌المللی پلیسی چه ظرفیت‌هایی برای پیشگیری غیرکیفری جرم و جنایت دارند و آن‌ها را در متن توافقنامه‌های خود در چه سطوحی به کار می‌بندند. با توجه به تعریف پیشگیری از جرم که علاوه بر مراقبت از عدم بروز و اشاعه جرم توسط مجرمان، به آموزش تهدیدات موجود و بالا بردن سطح هوشیاری و

آگاهی عمومی نیز اشاره دارد، در پی یافتن ردپای این مسئله در میان متون توافقنامه‌های دو سازمان اینترپل و یوروپل بودیم. با نگاه به توافقنامه‌ها می‌بینیم در سطح پیشگیری کیفری، همه اقدامات ممکن برای جلوگیری از بروز دوباره جرم در نظر گرفته شده است. اما کاستی‌ها و کلی‌گویی‌ها در پیشگیری غیرکیفری خود را نشان می‌دهد؛ چراکه مسیر این فعالیت‌ها را نامشخص باقی می‌گذارد. به‌عنوان مثال، آنچه ما در مفاد توافقنامه‌ها به دنبال آن بودیم، نام بردن از اقدامات پیشگیرانه و همچنین راه‌حلی مشخص برای عملیاتی کردن پیشگیری اجتماعی بودند. قریب به اتفاق از ضرورت اقدامات پیشگیرانه سخن به میان آورده بودند، اما گویی این مسئله وارد مرحله عملیاتی نشده و ارائه راه عملیاتی در مفاد عموم توافقنامه‌ها یافت نمی‌شود. یکی از مفاد تفاهم‌نامه‌ها جلوگیری از بروز جرم و آموزش تکنیکی به نیروهای پلیس و همچنین افزایش آگاهی اجتماعی برای پیشگیری از وقوع جرم است. از آنجایی که اساسنامه اینترپل و یوروپل به پیشگیری از جرم اشاره کردند، می‌توان در مورد این بندهای موجود در تعهدات در مجمع عمومی بازاندیشی کرد. در حالی که اینترپل پیشرفت‌های زیادی در این زمینه ایجاد کرده است، توضیحات بیشتر و تغییرات لازم است. در آخر، این نکته را باید مدنظر داشت که آموزش‌های بین‌المللی و همکاری‌های فنی سازمان‌های بین‌المللی باید براساس درک جامعی از چالش‌های منحصربه‌فرد هر کدام از کشورهای عضو صورت بگیرد و قالب‌های از پیش تعیین‌شده برای آموزش کشورهای مقصد راه مناسبی نیست.

تشکر و قدردانی

از عزیزانی که در فرآیند ویراستاری این مقاله همکاری داشتند، کمال تشکر و امتنان را دارد.

منابع

منابع فارسی

- ابراهیم‌پور، محمدسعید و جوانمرد، بهروز (۱۳۹۹). چالش‌های ضابطان دادگستری در تعامل با پلیس بین‌الملل در کشف و تعقیب جرائم فراملی. *فصلنامه علمی مطالعات بین‌المللی پلیس*. دوره نهم، شماره ۳۸، صص ۷۹-۹۱.
- اردبیلی، محمدعلی (۱۳۸۲). *پیشگیری قضایی و استرداد مجرمین*. تهران: نشر میزان. چاپ اول.
- ایازی، رضا (۱۳۹۰). شخصیت حقوقی بین‌المللی اینترپل. *فصلنامه علمی مطالعات بین‌المللی پلیس*. دوره ۲، شماره ۶، صص ۳۱-۴۶.
- بیات، بهرام؛ شرافتی، جعفر و عبدی، نرگس (۱۳۸۷). *پیشگیری از جرم با تکیه بر رویکرد اجتماع‌محور*. تهران: معاونت اجتماعی ناجا.
- تقی‌پور، علیرضا (۱۳۹۸). *پیشگیری غیرکیفری از جرم در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران. فصلنامه دانش حقوق عمومی*. سال هشتم، شماره ۲۴، صص ۱۸-۱.
- جوادی نیاکانی، حسن؛ حسینی، محمدرضا؛ شیرزاد، هادی و امینیان، بهادر (۱۳۹۸). ظرفیت‌های سازمان اینترپل در مبارزه با جرائم و مجرمین توسط پلیس بین‌الملل ناجا. *فصلنامه پژوهش‌های دانش انتظامی*. سال ۲۱، شماره چهارم، صص ۲۷-۵۲.
- درویشی، عباس (۱۳۹۶). نقش پلیس در پیشگیری از جرائم. *فصلنامه علمی-حقوقی قانون‌یار*. دوره چهارم، صص ۲۲۹-۲۶۳.
- ریاحی، جواد (۱۳۸۶). *مجموعه مقالات همایش راهکارهای کاهش جمعیت کیفری زندان*. تهران: نشر میزان.
- زارع مهدوی، قادر و دانش، حمیدرضا (۱۳۹۵). *امنیت بین‌المللی و جرایم زیست‌محیطی*. تهران: نشر میزان.
- زرنگار، احسان و صدیق، میرابراهیم (۱۳۹۶). نقش اینترپل در مبارزه با جرائم بین‌المللی و تحکیم امنیت جهانی. *فصلنامه مطالعات بین‌المللی پلیس*. سال هفتم، شماره ۳۲، صص ۱۶۴-۱۹۱.

- شیری، عباس (۱۳۸۷). درآمدی بر پیشگیری وضعی و گونه‌های آن. مقالات ارسالی اولین همایش ملی پیشگیری از جرم، صص ۱۹-۳۶.
- شیری، عباس (۱۳۸۹). *جلوه‌هایی از عدالت ترمیمی در حقوق اسلامی؛ اندیشه‌هایی در حقوق اسلامی*. تهران: دانشگاه امام صادق (ع).
- عباچی، مریم (۱۳۸۳). پیشگیری از بزهکاری و بزه‌دیدگی کودکان. *مجله حقوقی دادگستری*. شماره ۴۷.
- کریمی، محمدرضا و بیابانی، غلامحسین (۱۳۹۰). پلیس بین‌الملل و پی‌جویی جرائم. *فصلنامه علمی مطالعات بین‌المللی پلیس*. دوره ۲، شماره ۶، صص ۷۸-۹۹.
- کلارک، رونالد و اک، جان (۱۳۸۸). *جرم‌شناسی پیشگیری؛ ۶۰ رویه و راهکار برای پیشگیری از جرم* (مهدی مقیمی و مهدیه تقی‌زاده، مترجمان). تهران: سازمان زرد.
- گراهام، جان (۱۹۹۰). *استراتژی پیشگیری از جرم در اروپا و آمریکای شمالی* (حمید هاشم‌بیگی، مترجم). هلسینکی: انتشارات مؤسسه پیشگیری و کنترل جرم هلسینگی وابسته به سازمان ملل متحد.
- گسن، ریموند (۱۳۷۰). روابط میان پیشگیری وضعی و کنترل جرم (علی حسین نجفی ابرندآبادی، مترجم). *مجله تحقیقات حقوقی*. شماره ۱۹.
- لیک، دیوید و پاتریک مورگان (۱۳۸۱). *منطقه‌گرایی نوین در مسائل امنیتی؛ نظم‌های منطقه‌ای: امنیت‌سازی در جهانی نوین* (سیدجلال دهقانی فیروزآبادی، مترجم). تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- نیازپور، امیر حسن (۱۳۸۷). *بزهکاری به عادت؛ از علت‌شناسی تا پیشگیری*. تهران: فکرسازان.
- هیوز، گوردون (۱۳۸۰). *پیشگیری از جرم؛ کنترل اجتماعی، ریسک و مدرنیته اخیر* (محمدتقی جغتایی و علیرضا کلدی، مترجمان). تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.

منابع انگلیسی

- Cheah, Wui Ling (2010). *Policing Interpol: The Commission for the Control of Interpol's Files and the Right to a Remedy*, International Organizations Law

Review 7. pp 375–404.

- Gallas. Andreas (1981). Interpol, in: Bernhardt, ed. *Encyclopedia of Public International Law*, Instalment 1, pp. 187-188.
- Grant. Heath (2015). *Social Crime Prevention in the Developing World; Exploring the Role of Police in Crime Prevention*.
- Mooney, Linda A., David Knox, and Caroline Schacht (2011). *Understanding Social Problems*. Belmont, Calif.: Wadsworth Cengage Learning.
- The Constitution of the ICPO-INTERPOL (2017). International Criminal Police Organization. 86th Session. Beijing.
- The Charter of the United Nations
- Turner, Barry, ed (2008). *The Statesman's Yearbook*. London: Palgrave Macmillan UK. <http://link.springer.com/10.1007/978-1-349-74027-7> (May 27, 2020).

سایت‌های اینترنتی

- www.un.org
- www.unodc.org
- www.interpol.int
- www.europol.europa.eu
- www.per.euronews.com